

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

vychádza od roku 1991
ročník 32
február 2022
cena 1,90 eura

2

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Praha nežičila Slovákom

NÁŠ ROZHOVOR

Nástup „Vítazného februára“ v roku 1948 znamenal nastolenie vlády komunistov. Nový režim sa brutálne vysporiadal s každým, kto odmietol „diktatúru proletariátu“. Dnes sa už nehovorí o zničení inteligencie či prenasledovaní náboženských spoločenských skupín. Neboli to len gréckokatolíci, ktorých štát celkom rozprášil, neboli to len rímskokatolícki biskupi, s ktorými viedol monster procesy, boli to aj jednotlivci, ktorých duchovná orientácia sa štátu nepáčila a museli za to zaplatiť. Pani Alžbeta DANIŠKOVÁ v roku 1969 vytvorila skupinu Princípiálni ľudia a začali ju formovať podľa učenia Sun Myung Moo-na. V našom rozhovore spomína, ako sa kvôli tomu dostala do stretu so štátnou mocou.

● Kde a kedy ste sa narodili, aké ste mali detstvo? Čo ste študovali?

Alžbeta Danišková

Foto Eva Zelenayová

Narodila som sa v roku 1949 v Prahe, kam sa rodičia odsťahovali po sobáš, lebo otec Augustín Daniška tam pracoval na ministerstve univerzity. Otec bol členom Strany Obrody, veriaci katolík, nevstúpil do komunistickej strany. V roku 1950 ho ako Slováka prepustili z práce a mu-

sel z Prahy odísť. Mama, Paulína rod. Matejková z Rosiny, ťažko znášala protislovenské nálady susedov, bála sa vyhrážok a keďže bola tehotná s treťou dcérou, rodičia s nami odišli do Bratislavy.

Pokračovanie na 10. strane

V čísle

Ján Litecký Šveda
Nepriatelia ľudu sú späť! 2-3
Eva Zelenayová
Zneužitie kresťanstva 3
Východ bilancoval 4

Eva Zelenayová
Tragický február 6
Peter Mulík
Ozaj ubudlo katolíkov?
Kto sa ocitol v rubrike „bez vyznania“? 7

Jozef M. Rydlo
Kresťania a slovenská politika 8
Marián Tkáč
Odstránime kľatbu nad Slovenskom 9

Vlado Gregor
J. Zavarský, J. Košíar, J. Chovan:
Katolícke noviny na úvratí 12

ročník 32 • február 2022

Nepriatelia ľudu sú späť!

Už naši učitelia filozofie, starí Gréci, hovorili, že najhoršia zo všetkých vojen je vojna občianska, pretože rovnako ničí víťaza aj porazeného. Aj my ju zažívame, a čím ďalej tým intenzívnejšiu. Táto naša má samozrejme svoje špecifiká, ktoré súvisia s našou polohou, ale najmä s históriou. Jedna z viacerých zaujímavostí je, že tak vplyvné sily z pozadia, ako aj takmer všetky masmédiá ju vedú proti veľkej väčšine Slovákov, ktorí sú kresťania. A keďže skoro každý politik má niečo za ušami, médiám radšej úslužne vyhovie, aby si nezačali všímať nedajbože jeho. Žiadna demokracia, kdeže, ale médiokracia. (Nepliešť si s francúzskym „médiocrité“, čo znamená priemer.) Aj v Európe sa už pár desaťročí vedie zákerná vojna proti kresťanstvu, no tam to nie je až také okaté, keďže aj napriek dlhoročnej ofenzíve si dokázali kresťania a slobodomilovní ľudia ešte udržať niektoré noviny a časopisy, čo o nás sa už prakticky nedá povedať. Aj keď aj tam sa boj proti konzervatívnej pravici neuveriteľne zintenzívňuje, tiež sa oháňajú aj tými najprimitívnejšími propagandistickými kyjakmi ako je extrémizmus či fašizmus, čo sa naučili ešte od súdruha Stalina. Pri kultúre súčasných médií je už pomaly zbytočné rozlišovanie medzi slovami propaganda a pornografia.

Pustili sa aj do biskupa

Túto protikresťanskú nenávisť, dá sa povedať, že až v patologickej forme, sme zažili koncom minulého roka, keď sa progresívni komsomolci z bývalých zväzáckych novín Smena, teraz už Sme, primitívne pustili do krehkej a čarovnej umelkyne, Simy Martausovej (Magušinovej), ktorej v žiadnom smere nesiahajú ani po päty. A nedávno ich živočišna nenávisť vyvrcholila až do krčmových vulgárnych nadávok (aspoň vieme, aká je ich úroveň) otcovi biskupovi Haľkovi. Isteže, nie sú sami, takéto útoky, raz brutálnejšie, raz zákernejšie, väčšinou kombinované ešte s protislovenskou nenávisťou, zažívame v médiách čoraz častejšie. A nielen v našich.

Keď nejaký hollywoodsky režisér chce navodiť dojem, že nejaký zločinec je mimoriadne odporná kreatúra, dá mu na okno jeho auta sošku Panny Márie... veď manipulátori sa vyznajú. Minule zasa v jednej nemeckej kriminálke vystupovala ďalšia, nie že len nesympatická, ale až neľudská kreatúra, ktorá keď dávala telefonicky pokyn na vraždu, v ruke s mobilom sa jej hompáľal, len tak náhodou – ruženec. To už je výkon priam na Oscara! Aj tam „chudóžnici“ veru vedia, odkiaľ idú peniažky... Takto by sa dalo pokračovať ad libitum. Ešte sa vrátim do Bratislavy spreď corony. Na Hlavnom

námestí na sviatok Božieho tela sa slúžila sv. omša so všetkou dôstojnosťou. No „naši“ budhisti, tak sa vychvaľujúci svojou až programovou toleranciou, nezaváhali a prišli sa tam pretŕčať aj so svojimi bubnami, zvončekmi a hlasnými pokrikmi... Ako vidno, aj oni sú na „výške doby“.

Prečo tá nenávisť?

Jedna z vecí, ktorá človeku napadne ako prvá: prečo tá nenávisť? A hlavne – pokiaľ za tým nie je nenávisť nejakej inej viery – prečo ten nevďak? Najmä mládež, ktorá si pre svoje pohodlie a zábavu užíva všetky vymoženosti – od elektriny, cez autá a lietadlá až po počítače, by mohla vidieť, že Európa je zatiaľ najprekvitajúcejšia civilizácia v histórii ľudstva. Ona im toto všetko priniesla. A že voľakedy sa ani nenazývala Európa (to až niekedy od osvietenských čias), že súhrnný pojem tak pre kontinent ako aj pre tu žijúce národy bol iba „kresťanské“ územie. A hlavným strojcom, tak vedeckého ako aj technického pokroku, bolo už od raného stredoveku kresťanstvo. Veď samotná veda, na ktorú je Európa taká pyšná, mala svoj štart a položené hlavné línie vývoja v časoch stredovekých kláštorov. Hlavné základy našej vedy a filozofie definoval už vtedy Alkuin z Yorku: prava corrigere, et recta corroborare, et sancta sublimare. (Krivé narovnať, rovné posilniť a sväté povzniesť.) U nás málo známy filozof Eric Voegelin hovorí, že sekularizácia je len vysychanie ducha.

Žiaľ, začíname sa čím ďalej tým viac vzdďaľovať od ozajstných duchovných základov Európy. Niečo také, ako vyargumentovaná diskusia a debata už ani neexistuje, zovšadiaľ lietajú len ideologické primitivizmy a pľuvance. Ten, kto nesúhlasí s liberálnymi progresívcami už nie je len obyčajný nepríjemný protivník, ktorého treba poraziť vo voľbách, ba už ani len nie poľutovaniahodný úbožiak, ktorý nechápe „moderný“ svet, nad ktorým sa vieme povzniesť, kdeže, je to nepriateľ ľudstva, ktorého treba vyhladiť. Starí boľševici môžu byť pyšní na to, ako vychovali svoju komsomolskú mláď, takže ich revolučná bdelosť má stále nových, a ešte zapálenejších nositeľov, ako boli svojho času oni. Veru, „vstanú noví bojovníci!“

Neokominterna napreduje

Súdruhovia vždy tvrdili, že ich nejaké teoretizovanie a filozofovanie vlastne ani nezaujíma, hoci aj taká kybernetika, sú to všetko len buržoázne pavelky, aby odviekli pozornosť pracujúcich od triedneho boja. Teda ani nijaká diskusia, mlátenie slov, veď tá jediná pravda je už navždy zjavená súdruhom Marxom a potvrdená Leninom! To hlavné je predsa

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja • **Vydavateľ:** PV ZPKO, založený v roku 1990 pod názvom Konfederácia politických väzňov Slovenska [KPVŠ] • **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová • **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo, Juraj Vrábel a Eva Zelenayová • **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 • **Telefón:** 02-5263 8156 • **e-mail:** ustredie@pv-zpko.sk • **webová stránka:** www.pv-zpko.sk • **IČO:** 00679879 • **Cena jedného výtlačku:** 1,90 EURA • **Predplatné 20 EUR/kalendárny rok** • **Predplatné pre zahraničných abonentov: 50 USD** vrátane poštovného. • **Číslo účtu v Prima banka Slovensko, a.s.:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109 • **EV:** 3851/09 • **Tlač:** PRINTLAND, s.r.o. • **Nevyžiadané rukopisy nevraciamy** • **ISSN:** 1338-404X • **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

prax. Keď ich teda zoberieme za slovo, práve tam kde vládli komunisti, tam ich prax dokonale usvedčila, že zostali po nich len dymiace trosky rozvráteného hospodárstva a európske štáty na pokraji tretieho sveta, s pridanou hodnotou miliardových ekologických katastrof. A – masové hroby. V tom boli naozaj neporaziteľní majstri sveta. No napriek všetkému, práve títo najväčší babráci a hlupáci celej ľudskej histórie aj naďalej majú potrebu poučovať „zaostalé“ masy a vychovávať ich. Práve oni! Veď tam nepomôže už ani psychiater. Aj na bývalom demokratickom Západe, kde ľudia nezažili všetky tie blahé pokroky a mieru, ktorými sme boli obšťastňovaní my, začínajú súdru-

hovia tiež chytať druhý dych. Či už ako ľavičiarci neomarxisti, alebo v súčasnosti v módnjej melónovej zelenej farbe. Jednoducho neokominternu, ktorá iba proletársky internacionalizmus vymenila za multikulturalizmus. Takže nasledujúci úpadok a rozklad majú zrejme zaručený aj oni. Pokiaľ sa nespamätajú a politici už konečne prestanú bojovať proti svojim občanom. Jeden nemecký politológ skepticky odhadol, že imigrácia do Európy sa zastaví asi až vtedy, keď imigranti ju siahnu na úroveň Afriky a nebude už kam emigrovať... A ešte podotkol, že do „zeme zasľúbenej“ sa predsa nechodí makať!

Mimochodom, keby tu bola pluralita tlače, po ktorej práve politickí väzni

tak úpenlivo volajú, určite by neboli žiadne problémy s tzv. dezinformáciami. A ani nenávisť by sa možno nemusela až tak šialene odvíať, veď miestami má človek strach, že ďalší stupeň už môže byť len kanibalizmus. (Žeby to tetovanie u mladých už bola predpráva?) Lenže takéto pojmy ako pluralita nepoznali rovnako starí komunisti, ako ich nepoznajú ani ich progresívni potomkovia. Je to jednoducho pojem, ktorý sa absolútne, až bytostne vymyká ich pochopeniu, tak ako všetkým ideológom a propagandistom. To už aj jeleňovi skôr vysvetlite, čo je električka.

Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO

■ **NEPREHLIADNITE.** Upozorňujeme našich priaznivcov, ktorí nám chcú poukázať dve percentá z dane, aby to nezabudli nahlásiť do mzdovej účtarne zamestnávateľa najneskôr do 11. februára 2022.

Zneužitie kresťanstvo

Viacere ankety v uliciach našich miest ukázali, že mládež nepozná naše dejiny. Nič im nehovorí dátum 25. február 1948 (nastolenie komunistického režimu), 21. august 1968 (vpád spojeneckých vojsk do Česko-Slovenska), dokonca ani 17. november 1989 im už nič nehovorí. Pýtať sa na 6. október 1938 (autonómia Slovenska) či na 14. marec 1939 (vznik Slovenského štátu) alebo dokonca na 1. január 1993? Alebo na 17. júl 1992, prípadne na 1. september 1992? Ukážu sa samé nemé tváre. Ibaže kto nepozná svoju minulosť, nemá nijakú budúcnosť. V súčasnosti to pociťujeme celkom bytostne a najmä staršia generácia prejavuje reálne obavy o samotnú existenciu štátu. Čo sa stalo?

Kňaz Ladislav Ostrák to v kázni v šaštínskej bazilike 16. januára tohto roku povedal veľmi jasne: v našich mestách a dedinách nežijeme s Bohom. Vonkajší prejav vyznania viery sa vytratil. Nezdravíme sa katolíckym pozdravom a ani neďakujeme. Neprežehnáme sa pred kostolom..., ba dokonca vzdávame sa obyčajnej ľudskej prirodzenosti. Keď tolerujeme homosexuálne manželstvá, adopciu detí

partnermi rovnakého pohlavia, množstvo rodov, hoci už novorodenec má jasné znaky pohlavia. Kňaz položil otázku: Dokedy? Áno, dokedy, ale je namieste povedať si tiež, odkedy?

Sčítanie ľudu ukázalo pokles ľudí hlásiacich sa ku katolíckemu vierovyznaniu. Je to dlhodobý trend a je celkom dobre zreteľný v dejinách Európy. Človek sa za-

SLOVO SVEDECTVA

čal povyšovať nad Boha a strácať vlastnú prirodzenosť. Francúzska revolúcia spôsobila katolíkom množstvo utrpenia. Rozzum sa vysmieval Bohu, prelieval krv katolíkov. Napokon, ich krv tiekla už v starom Ríme a v niektorých afrických štátoch tečie dodnes. Zbaviť sa Boha neznamená získať slobodu. Kresťanstvo dalo dobré základy pre morálku, dalo ľuďom zmysel života. A čo sme s kresťanstvom urobili my po roku 1989? Zneužili sme ho na politické ciele.

Kresťanskodemokratické hnutie začalo hlásať nezmieriteľnosť (!) s komunistami i zástancami slovenskej štátnej samostatnosti. No v túžbe po moci sa spojilo aj s komunistami, aby obralo Slovensko o jeho ekonomickú podstatu.

Veď najväčšia privatizácia sa uskutočnila po roku 1998, keď sa k moci dostali kresťanskí demokrati a komunisti. Vypredali všetky strategické podniky a nie do rúk súkromnému kapitálu, ale cudzím štátnym podnikom. Dokonca taký dôležitý strategický podnik ako Telekomunikácie „predali“ nemeckému štátu. A vôbec sa neostýchali, že podviedli ľudí, lebo veď mantrou ich ekonomického experta Ivana Mikloša bolo, že štát je najhorší vlastník. A vtedajší predseda NR SR Pavol Hrušovský (KDH) prekryval tento záujmový politický gang slovami, že Slovensko potrebuje novú politickú kultúru.

Nuž prišla. V podobe Igora Matoviča. A „kultivácia“ politiky i celého verejného priestoru pokračuje neslýchaným tempom. A zakladateľ KDH Ján Čarnogurský aktuálne chodí pred americkú ambasádu demonštrovať. Žiaľ, aj Cirkev naletela jeho hnutiu, keď mu pomáhala dostať sa k moci. A nikdy nezaznelo ospravedlnenie voči tým, ktorí slovenskú štátnu samostatnosť vybojovali. A toto zahmlievanie najnovších slovenských dejín trvá už tridsať rokov... Veru, dokedy?

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Aktivity pobočiek PV ZPKO na východnom Slovensku

Vlaňajší rok obmedzil činnosť pobočiek PV ZPKO na celom území Slovenska. Dôvod je známy – **kovidové opatrenia**. Napriek drastickým, až slobodu potlačujúcim obmedzeniam, pobočky regiónov Košického a Prešovského kraja vyvíjali činnosť pripomínajúcu históriu a dejinné skutočnosti najmä pre mladšie generácie ročníky. Išlo najmä o návštevy u ešte žijúcich politických väzňoch a zabezpečenie podmienok na stretnutie pri významných pietnych aktoch.

Napríklad:

Pietna spomienka na popraveného **Pavla Kalinaja** v Bi-jacovciach, spojená s účasťou na sv. omši v januári 2021.

V júni sme organizovali pietnu spomienku na výročie **Levočskej vzbury** pri tabuli s menami odsúdených na jej účasti umiestnenej v bazilike sv. Jakuba v Levoči.

Pri príležitosti dňa ústredných osláv **Boja za slobodu a demokraciu** 17. novembra sa 16. novembra 2021 uskutočnila pietna spomienka na utrpenie politických väzňov pri pietnej tabuli v Košiciach s položením venca.

V júni 2021 sa uskutočnila pietna spomienka na utrpenie politických väzňov pri pietnej tabuli na cintoríne v Levoči s položením venca.

Delegácia PV ZPKO v Múzeu obetí komunizmu v Košiciach.

Foto Eva Zelenayová

V apríli 2021 sa uskutočnila pietna spomienka na utrpenie politických väzňov pri pietnej tabuli v Spišskej Novej Vsi s položením venca.

V septembri 2021 sme sa zišli za účasti mládeže na pietnej spomienke v levočskom gymnáziu na **prof. Rudolfa Juríka**, politického väzňa. Prehovorila aj jeho žiačka. Jurík bol odsúdený za vykonštruovanú činnosť pri Levočskej vzbury.

Zúčastnili sme sa na pietnej spomienke obetiam invázie z **21. augusta 1968 v Poprade**. Konala sa 20. augusta, pri pamätníku sme položili kytice kvetov. V tento deň sme položili nový veniec a zapálili sviečky so spomienkou na obete komunizmu pri pamätnej tabuli **na Hlavnej ulici v Košiciach**.

V septembri sme navštívili **Múzeum obetí komunizmu v Košiciach**. Po prehliadke expozície nasledovala rozsiahla diskusia.

V júni 2021 sme na pietnej spomienke v **trebišovskom gymnáziu** spomínali na politických väzňov odsúdených za účasť v Bielej légii.

Žiaľ, na celoštátnej spomienke pri pamätníku na popravených a umučených politických väzňov na bratislavskom cintoríne Vrakuňa sme sa nemohli zúčastniť, kvôli prísny pandemickým opatreniam vlády SR s obmedzením pohybu osôb. Z regiónu východného Slovenska sa nikto nezúčastnil.

V júli a septembri 2021 sme navštívili rímsko-katolíckeho kňaza dp. Antona Fritza v Domove nádeje v Lipanoch.

Štefan Novák

podpredseda PV ZPKO a predseda RO PV ZPKO
v Košiciach

Ján Brodňanský

podpredseda RO PV ZPKO
v Košiciach

Byť spolu je skvelé - nielen v Nitre

Do našej nitrianskej organizácie PV ZPKO zavítala 14. januára vzácna návšteva. Naša členka, Zuzana Drábeková priviezla otecka, čestného predsedu RO PV ZPKO **Pavla Lavu**. Deň predtým, 13. januára, oslávil 94. narodeniny. V našej kancelárii sme ich srdečne privítali a pánovi Lavovi zaželeli veľa zdravia a šťastia do ďalších rokov života. V družnej debáte sme spomínali na časy minulé, poťažkali sme si, ako tie roky plynú. Pán Lavo sa nám poďakoval, že na neho myslíme a požiadal nás, aby sme odovzdali jeho pozdrav všetkým našim členom, osobitne pánovi Štefanovi Novákovi z Košíc. Zaujímal sa, ako sa majú naši členovia a z jeho slov bolo zjavné, že je dobre informovaný o tom, čo sa deje vo vedení organizácie a čím žije. Napokon odoberá Svedectvo.

Poďakovali sme sa mu, že k nám stále patrí.

Alžbeta Loudová

predsedníčka RO PV ZPKO v Nitre

V nitrianskej kancelárii PV ZPKO sprava: Krescencia Gáľková, Pavol Lavo, Alžbeta Loudová, Anna Budajová a jej priateľ, Mária Balážová a Gitka Luknišová.

V druhom rade sprava Jozef Turček, Anna Mesárošová a Veronika Jordánová.

Foto archív

Butovský polygón

Na základe iniciatívy organizácie Memorial bol v roku 1993 položený základný kameň pamätníka Butovský polygón. Vybudovali ho na mieste masových hrobov na juhozápadnom okraji Moskvy.

V tomto lesíku bolo v rokoch 1937 – 1938 postrieľaných ranou do týla vyše 21 000 ľudí. Pamätník okrem dreveného „Kostolíka na krvi“ tvorí dlhý rad tabúl s menami povraždených, vedľa na trávniku sú umiestnené veľké fotky obetí. (jls)

TEODOR KRIŽKA

Jurijovi Dmitrijevovi

Nemôžem uvidieť t'a očami,
môj blízky priateľ, slepým neznámy,
bol som však včera s tebou na súde
a dnes aj v cele, inak nebude.

Sedím tam s tebou v cele zavretý,
odporca akejkol'vek vendety,
kričíme ticho, vetu za vetou,
do prázdnych lebiek všetkých Hamletov.

Až do skonania, mnoho, mnoho dní
kričíme v cele, väčšmi slobodní
než tí, čo budú veky sklamaní,
že vyriekli ten ortieľ nad nami.

Život je pre nich iba manéžou,
nie my, to oni sú v nej za mrežou,
sloboda máva mnoho zvláštnych vlôh,
kde dvaja sú, tam je aj tretí – Boh.

Tragický február

Nedá sa nespozornieť pri menách mladých martýrov vo februárovom kalendáriu. Pavla Kalinaja a Bernarda Jaška popravili 17. februára 1951 a o tri dni neskôr, 20. februára 1951, Antona Tunegu, Alberta Púčka a Eduarda Tesára. Prví dvaja boli príslušníkmi Zboru národnej bezpečnosti a ich správy mali pomôcť sledovaným kňazom k väčšej opatrnosti. Pavla Kalinaja museli na popravisko vyniesť, taký bol nevládný po neľudskom mučení. Ani ostatných odsúdených režim nešetril.

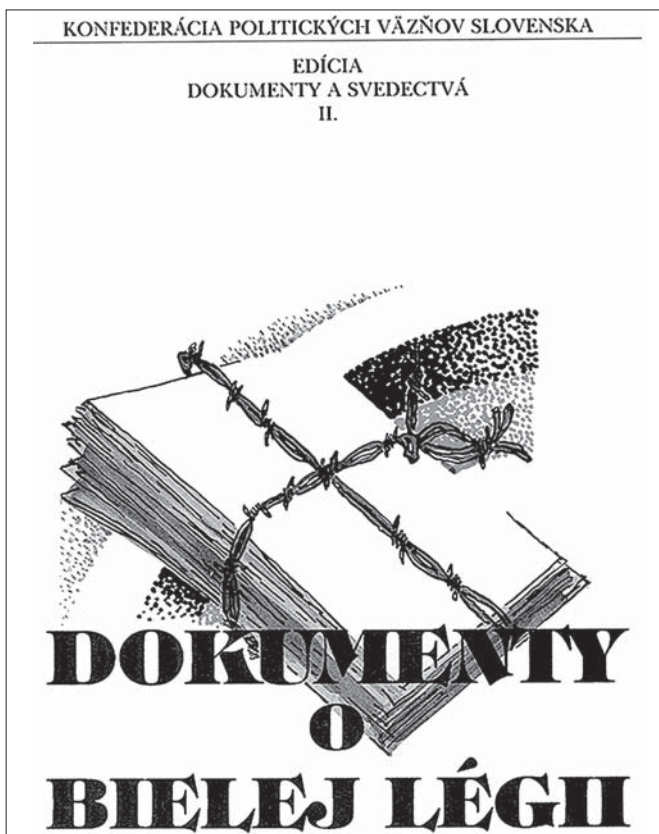
V minulom čísle Svedectva sme uverejnili tabuľku s menami odsúdených v prípade **A. Púček a spol.** Nájdeme tam tri rozsudky smrti a ďalšie drakonické tresty. Pavol Cintavý bol odsúdený na 25 rokov väzenia, ďalší na dvadsať, pätnásť a podobne. Išlo o členov hnutia Biela légia. **Za protagonistu Bielej légie je považovaný Jozef Vicen. Ako člen Hlinkovej mládeže mal bezhraničnú úctu k vlastnej slovenskej štátnosti, lebo poslaním HM bola práca s mládežou vo vlasteneckom duchu.** Podobne Anton Tunega bol funkcionárom HM. Vladimír Varinský v knižke *Jozef Vicen a Biela légia* (ktorú Vicen autorizoval) napísal: „J. Vicen sa dostal na Slovensko až začiatkom augusta 1945. (...) Po príchode do Bratislavy sa ihneď nakontaktoval na členov Rodiny. Potreboval zistiť, či vláda v zahraničí podniká kroky na obnovenie samostatného Slovenska a aké sú možnosti na započatie odbojovej činnosti.“ Z tejto publikácie sa dozvedáme, „že myšlienka založiť Bielu légiiu ako hnu-

tie svojpomoci obyvateľstva proti zlovôli komunistického režimu vznikla už v roku 1948...“ Bolo to v čase, keď zo Slovenska nebol k dispozícii nijaký bezpečný únik do zahraničia. Susedili sme s komunistickými krajinami a aj formálne nekomunistické Rakúsko susedilo s nami sovietskym okupačným pásmom. Totiž od konca vojny v roku 1945 až do uzavretia tzv. štátnej zmluvy v roku 1955 bolo Rakúsko rozdelené na štyri okupačné pásma, v ktorých verejnú správu riadili víťazné mocnosti, USA, Veľká Británia, Francúzsko a ZSSR.

Program Bielej légie bol formulovaný stručne, zrozumiteľne a pomocou rozhlasovej stanice Biela légia sa šíril od mája 1950 do júla 1953. Rozhlasová stanica Biela légia vznikla o rok skôr než Rádio Slobodná Európa. Biela légia bola hnutím preto, aby neboli potrebné členské zoznamy, nevydávali sa členské legitimácie, aby mohla zostať v anonymite. K plneniu programu Bielej légie sa bezpochyby vyžadovala odvaha. Napriek tomu jestvovalo mnoho aktivistov a mnohí z nich boli ochotní obetovať aj to posledné v nádeji, že tým podlomia nastupujúci režim.

Bezpečnostné orgány štátu v zmysle pokynov ÚV KSČ usilovne pátrali po rozhlasovej stanici Biela légia. Bezvýsledne. Začiatkom leta 1951 sa začal sovietskou KGB iniciovaný pohon. Akcia mala „úspech“. Dokopy bolo v procese s Bielou légiou súdených 60 ľudí, z nich bolo 48 odsúdených a vynesené tri rozsudky smrti.

Eva Zelenayová

Kto sa ocitol v rubrike „bez vyznania“?

Ozaj ubudlo katolíkov?

Prvá fáza projektu **Sčítanie domov a bytov v SR** prebehla v období od 1. júna 2020 do 12. februára 2021. Obyvatelia sa v nej sčítavali elektronicky a takto sa sčítalo asi 86 percent obyvateľov Slovenska. Kto sa nesčítal? Ten, kto nemal prístup k PC. Patrili sem veľké marginalizované skupiny rómskeho obyvateľstva na východnom Slovensku. Ak si urobíme sondy do sčítania niektorých veľkých rómskych komunít na Spiši, Gemeri a okolí Košíc, zistíme, že tam mohlo v druhej fáze projektu **Sčítanie obyvateľov** v období od 15. februára 2021 do 31. marca 2021 prísť k manipulácii pri vyplňaní rubriky *Vierovyznanie*. Sčítací komisári zrejme niektorým Rómom nevysvetlili dostatočne, o čo ide (lebo väčšina Rómov sú katolíci, hoci nechodia do kostola) a zapísali ich ako „bez vyznania“. **Napr. v obci Krásnohorské Podhradie 1528 obyvateľov (54,71 %), v obci Bystrany 1487 obyvateľov (38,87 %), v Rudňanoch 1475 (30,42 %), Nálepkove 940 obyvateľov (25,9 %), v Krompachoch 2286 obyvateľov (26,15 %), v Gelnici 1671 (26,05 %), v Košiciach – Luniku bolo 1002 obyvateľov bez vyznania (14,24 %), pričom katolíkov bolo len 29,69 % (tesne po návšteve pápeža), ale až 58,55 % má nezistené vierovyznanie (?).** Treba ale podotknúť, že sú aj prevažne rómske obce, kde sa vďaka príkladnej pastoračii Rómov (aj dôslednej práci sčítacích komisárov) väčšina obyvateľov uvádza ako katolíci.

Podľa cirkevných matrik rímskokatolíkov neubudlo, ale mierne pribudlo. Národnosť si každý v dokladoch môže zmeniť. Aj z Cirkvi sa dá slobodne vystúpiť. Cirkevné matriky sú úradné dokumenty (sobášne platia aj pre štát). Kto nechce byť katolíkom/evanjelikom, môže slobodne vystúpiť. Tí „bez vyznania“ – to nerobia.

Cirkevné matriky sú záväzné pre každého, kto je v nich zapísaný. Aj keby sme boli v spolku včelárov, pokým by sme z neho nevystúpili, považovali by nás za člena spolku. Katolícka cirkev je celosvetová štruktúra s medzinárodnoprávnou subjektivitou – Svätou Stolicou, s ktorou má Slovenská republika medzistátnu zmluvu. Cirkev tu má svoje práva a povinnosti. Občania SR sú zároveň členovia Katolíckej cirkvi.

Predseda Konferencie biskupov Slovenska bratislavsky metropolita Mons. Stanislav Zvolenský poďakoval všetkým, ktorí sa pri sčítaní prihlásili k svojmu vierovyznaniu. „Vážime si to. Veriaci týmto spôsobom vyjadrujú svoju prítomnosť v spoločnosti, ktorú utvárajú v duchu hodnôt svojho vyznania. Práve náboženská viera mnohých motivuje, aby obetavo pôsobili v oblasti charity, zdravotníctva, školstva a v ďalších priestoroch - na zveľadenie spoločného dobra.“

Arcibiskup Zvolenský vníma konkrétne výsledky sčítania aj v kontexte okolností, ktoré ho sprevádzali, t. j. pandemickej situácie a nového, elektronického spôsobu získavania údajov. Z hľadiska záznamov, ktoré Cirkev vedie v matrikách pokrstených, môžeme konštatovať, že sme za ostatných desať rokov zaznamenali stabilný, dokonca mierne rastúci trend - tak v rímskokatolíckom, ako aj v gréckokatolíckom obrade. Jediný rok, v ktorom počet katolíckych krstov výraznejšie poklesol, bol práve rok 2020, poznačený výraznými pandemickými obmedzeniami.

Pre zaujímavosť dávame k dispozícii údaje za desať rokov,

založené na matričných záznamoch našich farností. Vyplyva z nich, **že dve tretiny detí, ktoré sa rodia na Slovensku, sú následne pokrstené.** Čo sa týka vyššieho počtu ľudí, ktorí vyplnili kolónku „bez vyznania“, iste to odráža sekularizáciu spoločnosti. Pre veriacich je to v každom prípade motivácia intenzívnejšie evanjelizovať, aktívne žiť svoju vieru.

Katolíci obidvoch obradov (rímskeho aj gréckeho) v slovenských mestách podľa výsledkov sčítania 2021.

Veľkomestá:

Bratislava I - 33,55 % katolíkov
Bratislava II - 39,60 % katolíkov
Bratislava III - 37,63 % katolíkov
Bratislava IV - 40,08 % katolíkov
Bratislava V - 39,56 % čo je viac ako 45 tisíc katolíkov
Košice - cca 46 % katolíkov

Západné Slovensko:

Trnava - 55,32 % katolíkov
Pezinok - 46,89 % katolíkov
Šaľa - 47,09 % katolíkov
Sereď - 53,81 % katolíkov
Topoľčany - 65,26 % katolíkov
Nitra - 56,16 % katolíkov
Levice - 45,50 % katolíkov
Považská Bystrica - 66,56 % katolíkov
Trenčín - 50,19 % katolíkov

Stredné Slovensko:

Námestovo - 92,4 % katolíkov
Zvolen - 40,59 % katolíkov
Detva - 64,83 % katolíkov
Banská Bystrica - 37,66 % katolíkov
Brezno - 51 % katolíkov
Čadca - 79,45 % katolíkov
Žilina - 58,51 % katolíkov
Martin - 32,18 % katolíkov
Dolný Kubín - 57,12 % katolíkov
Ružomberok - 63,27 % katolíkov

Východné Slovensko:

Poprad - 57,74 % katolíkov
Kežmarok - 67,77 % katolíkov
Stará Ľubovňa - 77,47 % katolíkov
Levoča - 72,10 % katolíkov
Spišská Nová Ves - 61,09 % katolíkov
Rožňava (zateizované sídlo biskupa) - bez vyznania 42,65 %, má len 28,69 % katolíkov, 9,54 % ev. av.
Prešov - 63,42 % katolíkov
Bardejov - 73,87 % katolíkov
Trebišov - 60,25 % katolíkov
Michalovce - 59,74 % katolíkov
Humenné - 69,42 % katolíkov
Vranov nad Topľou - 70,88 % katolíkov

Veľmi smutné je na tom slávne pútnické miesto dedina Mariánka, len 50,84 % katolíkov (36,46 % bez vyznania). Šaštín je na tom lepšie 73,33 % katolíkov.

Peter Mulík

Kresťania a slovenská politika

**Napísané pre
Katolícke noviny
v roku 1992**

My sa pominieme, ale ideály krásy, pravdy, dobra, spravodlivosti, ktorým sme žili, ostanú. Pri konečnej žatve nájdú anjeli aj naše snopy a zhromaždia ich do stodoly Božej. **Mikuláš Šprinc**

Emancipačný proces Slovákov sa završuje - slobodný slovenský parlament deklaroval zvrchovanosť národa, prijal ústavu republiky a obnoví štátnu samostatnosť. Slovenská republika sa opäť stáva samostatným právnym subjektom rodiny európskych štátov. Uzatvára sa jeden z našich najdôležitejších národných zápasov. Mečiarovcom sa darí to, po čom pre dobro národa túžili bernolákovci, štúrovci, novoškoláci, Slováci v zahraničí, ľudáci a koniec-koncov i husákovci: zavŕšiť boj o holú existenciu nášho národa.

Zápas sa končí.

Všetko sa však začína.

Pretože Slovensko len teraz môže začať budovať občiansku spoločnosť. Akú spoločnosť však chceme? Slobodnú, demokratickú, civilizovanú, prosperujúcu, znášanlivú, pluralitnú, kresťanskú... Akostné prídavné mená sa hmýria v peknoduchých slovníkoch politických strán a hnutí. Ich predstaviteľom akoby však unikala základná niť našej historickej skúsenosti: Slováci dosahovali spoločné dobro len vtedy, keď potiahli spoločne za jeden povraz. Slovenské učené tovaríšstvo spred dvesto rokov, uzákonenie spisovnej slovenčiny, 20. september 1848, Matica slovenská, Memorandum národa slovenského, Slovenská liga v Amerike, Cleveland, Kijev, Pittsburgh, Martinská deklarácia, 6. október 1938, 14. marec 1939, voľby 1946, Dubčekova jar 1968, Svetový kongres Slovákov, November 1989, voľby 1992, 17. júl 1992, 1. september 1992 sú jasnými smerovkami, akým smerom sa má uberať slovenská politika, ktorá, ak má klásť základy budúcnosti, nemôže nevychádzať zo skúseností minulosti.

Mať zmysel pre štát

Keď sa v jeseni 1938 Slovensko začalo

osamostatňovať, predseda vtedajšej slovenskej vlády dr. Jozef Tiso vedel nielen prizvať k spolupráci na budovaní rodiaceho sa samostatného slovenského štátu svojich niekdajších politických odporcov a sokov, ale zveriť im aj kľúčovú zodpovednosť, a tak základy materiálneho blahobytu či hospodárskeho zázraku prvej Slovenskej republiky kladli nielen ľudáci a národníari, ale aj notorickí čechoslovakisti, maďaróni, voľnomyšlienikári i slobodomurári, ba aj Židia. Veľkosť týchto ľudí, ich zmysel pre štát, pre spoločné dobro je frapantný.

Význam politického činiteľa závisí na počte hlasov získaných v demokratických voľbách. Jeho formát spočíva však v tom, aké ciele sleduje, aké prostriedky používa na ich uskutočnenie a ako si vie získať opozíciu. Dôležitosť opozície je v tom, že sa podieľa na kontrole moci, jej prínos však spočíva v konštruktívnej kritike.

Občianska spoločnosť nie je nič inšie ako národ. Možno ju budovať len na zásede spoločného dobra, ktorému má slúžiť aj vláda, aj opozícia. Spoločné dobro je základná zásada kresťanskej politiky. Prvoradou povinnosťou kresťana je „milovať bližného svojho ako seba samého“, teda pracovať na šírení dobra.

KDH sa odvrátilo od štátu

Vo svojom povolebnom „cyrilometodskom prejave“ na Devíne Vladimír Mečiar prizval ku spolupráci na zavŕšení štátoprávneho procesu nášho národa všetky politické sily Slovenska. Ak toto štátnické gesto volebného víťaza našlo odozvu v národe, nešlo echo v politickom subjekte, ktorému bolo určené. Kresťanskodemokratické hnutie (KDH) verné svojej dvojročnej straníckej účasti na výkone štátnej moci, hlasovalo ako proti zvrchovanosti Slovenska (17. 7. 1992), tak aj proti Ústave Slovenskej republiky (1. 9. 1992).

Ak kresťan nemá nikdy voliť zlo, základnou črtou kresťanstvom inšpirovaného politika je jeho účasť, ba podiel na zodpovednosti za občianske spoločenstvo, v ktorom žije.

Dnes, keď žijeme jedno zo zlomových období našich dejín, ktoré natrvalo ovplyvní našu budúcnosť, účasť kresťanov v politike nie je len demokratickou možnosťou, lež mravnou povinnosťou. Politická sila, ktorá

sa vyhlasuje za kresťanskú sa preto musí zúčastňovať na „správe vecí verejných“. Musí tak však robiť svojším spôsobom, ktorý ju robí osobitou a je jej vlastným: kresťanským prístupom k politickému životu občianskej pospolitosti, t. j. spoluprácou na tvorbe spoločného dobra, hľadaním súhlasu, stieraním konfrontácie, šírením porozumenia.

Odišlo KDH už navždy?

Naša spoločnosť, ktorá žila vyše štyri desaťročia pod komunistickou ferulou, sa len pomaly zbavuje totalitného myslenia. Bojovný ateizmus nahlodal podstatnú časť nášho občianstva, ktoré nachádzalo svoju orientáciu tradične v kresťanstve. Neúspech kresťanskodemokratických síl na slovenskom politickom kolbišti nie je len dôsledkom posunu historického vývoja, ktorý prežívame. Je výsledkom neschopnosti kresťanskodemokratických politikov jednak priblížiť, sprístupniť a tlmočiť občanovi dneška kresťanský ideál modernej spoločnosti, jednak pochopiť zrenie emancipačného procesu Slovákov a Slovenska.

Pravda, právo i spravodlivosť vyžadujú, aby sa na tvorení spoločného dobra občanov našej republiky výrazným spôsobom podieľali aj kresťania. Aby sa tak mohli stať, je potrebné, aby Kresťanskodemokratické hnutie (KDH) odišlo z politickej scény: dohralo svoju nevďačnú rolu a dnes patrí definitívne minulosti. Štvorzáprah politikov, ktorý svojou neprístojnou straníckosťou skompromitoval Kresťanskodemokratické hnutie v očiach voličstva, by mal konečne rešpektovať pravidlá demokratickej hry, vrátiť svoj mandát voličom a svojím odchodom z politiky umožniť vznik novej, modernej, kresťanstvom inšpirovanej, no nekonfesionálnej politickej strany.

Je to v záujme nevyhnutnej rehabilitácie ideálov kresťanskej demokracie v očiach slovenského voličstva.

I v záujme rastu našej post-totalitárnej spoločnosti, od ktorého priamo závisí budúcnosť nášho obnovujúceho sa štátu.

Jozef M. Rydlo

Pôvodne uverejnené:

Kresťania a slovenská politika

In: Literárny týždenník,
roč. 6, 1993, č. 9, s. 13.

Odstráňme kliatbu nad Slovenskom

Naše dejiny, ak už nie sú lepšie, tak zaiste vôbec nie sú horšie, ako dejiny okolitých i vzdialenejších národov. Bývalý rektor ružomerskej Katolíckej univerzity, prof. Tadeusz Zasępa, pôvodom Poliak, hovoril o nich ako o kontinuite dobra. Prejavuje sa to – podľa neho – v ľudových piesňach, vo výtvarnom umení, v hudbe, v literatúre. V slovenskom živote, v našich dedinách, zväčša ukrytých v dolinách a údoliach uprostred krásnych hôr. Podľa Zasępy nijaký iný národ nemá takú pesničku, ako Slováci. Pieseň o dvoch vlastiach: **„Slovensko moje, otčina moja, krásna si ako raj, ako raj. Na твојих holiach nádhery trónia, v údolí šumí lúbezný háj,“** a **„Hej mám otčinu ja ešte inú, kde večne vládne môj Boh a Pán...“**

Prečo napriek tomu, každý, kto len môže, hľadá u nás len akúsi temnú stránku? Napríklad akoby sa počas prvej Slovenskej republiky (1939-1945) nedialo nič iné, iba – holokaust. Máme právo zabúdať na dobré skutky našich predkov práve vtedy? A ony boli, veď len uznaní od Jad vašem majú Slováci na počet obyvateľov najviac na celom svete. Človeku to príde na um, keď sa pozerá, číta, a... čuduje sa.

Pápež si ctí Vojaššáka

Pred 71 rokmi boli v monsterprocesse odsúdení na vysoké tresty traja slovenskí biskupi. Ján Vojaššák, Michal Buzalka a Pavol Peter Gojdič. V roku 1990 ich posmrtné zbavili vymyslených obvinení z vlastizrady, vojenskej zrady a úkladov voči republike. A po druhej návšteve pápeža Jána Pavla II. začal sa proces ich blahorečenia. V roku 1995 povedal pápež v Levoči: **„Starší z vás si zaiste pamätajú na úctyhodnú postavu biskupa Jána Vojaššáka a bratia gréckokatolíci na postavu biskupa Pavla Gojdiča. Obidvaja boli uväznení v žalári na základe pseudoprocessov. Dnes si zasluhujú, aby sa konal cirkevný proces ich blahorečenia, pretože vydali svedectvo o vernej službe Cirkvi na Slovensku.“** Zatiaľ čo biskup Gojdič bol 4. novembra 2001 pápežom Jánom Pavlom II. vyhlásený za blahoslaveného, proces blahorečenia Jána Vojaššáka ani Michala Buzalku nebol ukončený. Po pätnásťročnom prerušení, začiatkom minuloročného októbra, sa z podnetu Spišského biskupstva pokračuje v procese blahorečenia Jána Vojaššáka...

Fakty versus Kamenec

Zrejme to bol dôvod, že verejnoprávna RTVS venovala tomuto procesu a osobitne Vojaššákovi až

neobyčajne veľkú pozornosť, a to tak v jednej, ako aj druhej svojej „bodke“. Na Rádiu Slovensko sa k tomu vyjadrovali zástupca Ústavu pamäti národa Branislav Kinčok a známy historik Ivan Kamenec. Ten prvý celkom objektívne okrem iného povedal, že aj cez tento proces mala byť súdená a odsúdená slovenská štátnosť. Ten druhý nevedel odpustiť Vojaššákovi členstvo v Štátnej rade v časoch prvej Slovenskej republiky, arizáciu Baldovských kúpeľov a akési udanie istého Lörinca z Levoče. Ale nezaznelo dostatočne, že práve ten Lörinc zapríčinil nešťastie svojich židovských rodákov, lebo ich udával. Na Dvojke dávali vcelku objektívny dokument o Vojaššákovi, ale následne si na ňom „zguštol“ Havran so svojimi spoluvečeraťúcimi. Dvaja z nich – zase Kamenec plus Fedor Blaščák – najviac hovorili o Vojaššákovskej kontroverznosti. Štvrtý do partie, gréckokatolícky teológ a historik Peter Borza len „asistoval“.

Nekompetentná RTVS?

Samozrejme, pokiaľ ešte neplatia pripravované právne normy z dielne Kolíkovej o trestaní slobody prejavu, treba slobodu tolerovať. No zdá sa, že minimálne verejnoprávna RTVS by tak mala robiť vyvážene. Zdá sa, že také „sústo“ by Havran zrejme neprehltol. A tak o rímskokatolíckom biskupovi diskutoval on, protestant, s dvoma židmi a jedným gréckokatolíkom. Ľudovo povedané, nemal sa kto chudáka biskupa zastáť. Alebo aspoň len uviesť, že podľa svedectva Jána Balka sa Vojaššák ako člen Štátnej rady obával v roku 1942 o osud Židov kdesi v táboroch v Poľsku, ak ich tu tak surovo nakladajú do vagónov...

Vytrhli sme len jeden príbeh z kontextu. Mali by sme sa však ako sebavedomý národ, z ktorého naďalej tvoria viac ako polovicu katolíci, opýtať predovšetkým sami seba: neubližujeme svojim statočným predkom, ak to, čomu sa tešili, čo im pomohlo prežiť hrôzy druhej svetovej vojny, Slovenský štát, iba haníme a oficiálne spájame iba s holokaustom? Nemali by sme byť statočnejší a pripomínať aj to, čo vtedajšie vedenie štátu robilo, povedzme to otvorene, proslovenskejšie, ako terajšie? Keď v marci 1939 nútili hitlerovci Slovensko k „ochrannej zmluve“, vtedajší predseda vlády sa vedel opýtať „Wo ist mein Hut?“ a chcel odísť. Vzoprel sa jednému z najväčších diktátorov sveta. A tak napokon Nemci dostali len úzky pás územia popri hraniciach a nie celé Slovensko.

Všetko však zrejme bude tak, ako má byť. A aj Vojaššákovské blahorečenie dopadne tak, ako má. Ako si on, Boží služobník zaslúži.

Marián Tkáč

Praha nežičila Slovákom

Pokračovanie z 1. strany

Od roku 1950 otec pracoval v Chemických závodoch Juraja Dimitrova ako robotník až do svojej smrti. Zomrel 63-ročný v roku 1986. Fabrika vypúšťala do vzduchu a pôdy jedovaté látky, čo zamorovalo východnú časť Bratislavy. Bolo nás 6 detí a bývali sme pri Kuchajde. Tam sme sa hrávali a keď na Kuchajde vyhlúbili jazero, naučili sme sa tam aj plávať. Mama, tiež veriaca katolíčka, sa starala o nás, nebola zamestnaná.

● Čo alebo kto mal vplyv na utváranie vášho hodnotového vybavenia? Dostali ste sa niekedy do rozporu s režimom? Prečo?

Ako 14-ročná som začala trénovať na kajaku v Karlovej Vsi a ako dorastenka som získala na majstrovstvách Slovenska dve zlaté medaily. V roku 1966 cestou z lodenice sme viacerí vodáci prechádzali cez korzo. Pred SND sme narazili na nejakú manifestáciu. Prúd ľudí išiel k Suchému mýtu a postupne sme zistili, že ho vedú herci Dančiak, Debnár a Mikulík. Dav, do ktorého sme sa zamiešali, zastal pred políciou na Gunduličovej ulici a kričal heslá. Náhle z budovy polície vybehli policajti s obuškami a bili ľudí v dave. Začala som utekať, potkla som sa a spadla. Policajt ma na zemi začal mlátiť obuškom. Spolu s ďalšími z davu a jedným chlapcom z lodenice ma predviedli na políciu. Vypočúvali nás a jeho vzali do vyšetrovacej väzby. Mňa ráno po celonočnom vypočúvaní prepustili a jeho súdili za poburovanie. Cieľom vypočúvania bolo nájsť organizátora demonštrácie. Zastráňovali ma, aby som vypovedala proti kamarátovi – vodákovi. Po niekoľkých mesiacoch vyšetrovacej väzby bol prepustený, lebo nikto z účastníkov demonštrácie ho nepoznal a nevypovedal proti nemu. Mňa táto skúsenosť poučila, ako sa správať a vypovedať pri výsluchoch. Mala som vtedy 17 rokov.

● Ako ste vnímali vtedajšie spoločenské ovzdušie? Ako sa

Alžbeta Danišková na dunajskom nábreží.

Foto archív

dala dohromady skupina, ktorá si hovorila Princípiálni ľudia? Čo bolo cieľom tejto skupiny a kto boli jej členovia? Ako sa pozerali na vaše aktivity rodičia?

V roku 1968 som zmaturovala a po maturite sme s priateľkou boli na návšteve jej rodiny v Juhoslávii, kde sme zažili 21. august. Po návrate som Bratislavu skoro nespoznala. Mnohí ľudia sa chystali utiecť do zahraničia. Ja som začala študovať na FF UK, odbor filozofia-nemčina a prostredníctvom Emy Steberleovej z Rakúska som sa oboznámila s učením Princípu stvorenia. Skupinu Princípiálni ľudia sme začali formovať podľa učenia Sun Myung Moona v roku 1969. Hlavnou myšlienkou bolo vytvoriť svet rodín v centre s Bohom, ktoré by naplnili tri Božie požehna-

nia: Dosiahnuť dokonalosť na individuálnej úrovni; Vytvoriť požehnané manželstvo a rodinu v centre s Bohom; Uplatniť vládu lásky nad Univerzom.

● Čo si myslíte, komu prekážala vaša činnosť? Kto vás udal, viete to?

Keď už hnutie naplno pracovalo a bolo približne 27 centier dobre zorganizovaných, začala sa o nás zaujímať Štátna bezpečnosť. V decembri 1972 som mala ťažkú autohaváriu, ktorej následkom bola zlomená chrbtica a poškodenie miechy. Z nemocnice ma priatelia presťahovali do utajeného bytu na Mojmirovej ulici. Starala sa o mňa Marie Živná, študentka histórie a dejín umenia. Pomáhala mi a robila spojku s ostatnými členmi hnutia.

● **Pamätáte sa na udalosti, keď vás zatkla Štátna bezpečnosť? Kedy a kde sa to stalo?**

Deväť mesiacov po úraze, keď sa vystupňovalo prenasledovanie a vypočúvanie ľudí z nášho okolia, zavčas ráno 21. septembra 1973 nás polícia na Agátovej ulici v Lamači zaistila, vypočúvala a vzala do vyšetrovacej väzby. Nevie, kto nás udal, ani som po tom nepátrala. Situácia v spoločnosti po roku 1970 nebola naklonená duchovným učeniam a samozrejme, že sme prekážali hlavne komunistickej strane.

● **Čo nasledovalo po zaistení štátnou bezpečnosťou?**

Výsluchy vo väzení. Boli náročné a dlhé. ŠtB tvrdila, že chceme rozpútať tretiu svetovú vojnu. Väčšina z nás sme boli študenti humanitných odborov. Pri domových prehliadkach zaistili adresy našich členov, ktorí boli na misiách v iných mestách a v zahraničí. Súd dal vyhotoviť znalecké posudky (prof. Kvasnička a iní) a odsúdil nás za podvracanie republiky podľa § 98 odst. 1 Tr. zák., mňa na štyri roky a štyri mesiace.

● **Ako vyzeralo väzenské prostredie, jeho režim? Čo vás najviac ubíjalo? Stretli ste sa vo väzení so zaujímavými ľuďmi? Ako ste strávili tie štyri roky?**

Vo väzení s nami nakladali ako s politickými väzňami. Najprv som

bola v cele s ôsmimi prostitútkami a vrahyňami. Cela mala asi desať metrov štvorcových, v nej WC a umývadlo, na sprchovanie nás vodili raz týždenne. K lekárovi som sa dostala po pár mesiacoch, keď som držala sedemdňovú hladovku. V lekárskej miestnosti ma štyria pracovníci priláhli, zapchali mi nos a hrubou striekačkou mi do úst nastriekali nejakú sladkú tekutinu – a bolo po hladovke. Režim vo vyšetrovačke pozostával z výsluchov, raz denne sme mali vychádzku uprostred dvora obohnaneho vysokým múrom s ostatným drôtom. Nad ním sa vynímala strážna veža s ozbrojenou väzenskou strážou. Zaujímaví ani inšpiratívni ľudia tam, bohužiaľ, neboli. Po vynesení rozsudku a trinástich mesiacoch vo vyšetrovacej väzbe v Justičáku som strávila vyše troch rokov v petržalskom lágri a v Mlynskej doline.

● **Čo nasledovalo po prepustení z väzenia? Ako ste sa uplatnili? Ako sa na vás pozeralo vaše okolie? Aký bol váš súkromný život?**

Po prepustení v januári 1978 som sa zamestnala v PORS, počítačovej firme s veľkými skriňovými počítačmi. Po troch mesiacoch som odpadla a musela som sa podrobiť dvom osemhodinovým operáciám, pričom sa mi lekári pokúšali vyprostiť miechu. Potom, počas celého roku

1979, som nosila trinástkilogramový sadrový korzet bez možnosti sedieť. Mohla som iba stáť alebo ležať. V roku 1981 som začala odznova študovať na vysokej škole v Olomouci, lebo z bratislavskej UK ma vylúčili. Štúdium som ukončila v roku 1985 a v roku 1988 som získala doktorát. To som už mala deväťmesačnú dcéru. Zamestnanie som si ako zdravotne handicapovaná a bývalá politická väzenkyňa ani nehľadala. Robila som sprievodkyňu v cestovnom ruchu a tlmočnicu, neskôr som podnikala v prenajatom hoteli a obchode. Keď som následkom ochrnutia už nemohla pracovať, odišla som do invalidného dôchodku.

● **Boli ste po roku 1989 rehabilitovaná? Môže byť odškodné za roky prenasledovania satisfakciou za stratu osobnej slobody?**

V roku 1991 sme boli rehabilitovaní a dostali sme nejaké dlhopisy, ktoré som ihneď predala a zapojila som sa do podnikania. Odškodnenie za stratené zdravie a slobodu, samozrejme, nenahradia žiadne peniaze. Veď od prepustenia z väzenia až doteraz sme považovaní za nežiadúce osoby. Nikdy som sa nestážovala, lebo som mala na pamäti, že naša členka Marie Živná ako 24-ročná väzenie neprežila, zomrela vo vyšetrovacej väzbe v Justičnom paláci v Bratislave za nevyjasnených okolností. Jej rodina odškodnená nebola a nikto sa jej ani neospravedlnil.

● **Ako sa pozeráte na vývoj našej spoločnosti po zmene režimu a na súčasný stav demokracie?**

Naša spoločnosť po zmene režimu neprevzala morálnu zodpovednosť za udávanie a väzenie slobodomyselných občanov v minulosti.

● **Čo by ste odkázali mladým ľuďom, ktorí si možno neuvedomujú hrozbu straty slobody?**

Dnešní ľudia obsah slova sloboda nevnímajú. Nikdy za slobodu nebojovali. Odporúčam im, aby si dali zviazať ruky aj nohy a vydržali tak 24 hodín. Možno pochopia, čo je sloboda a azda im dôjde, čo by bolo, keby ju stratili.

Eva Zelenayová

Alžbeta Danišková počas pietneho aktu na cintoríne Vrakuňa.

Foto Vlado Gregor

J. Zavarský, J. Košiar, J. Chovan:

Katolícke noviny na úvrati

Publikácia *Katolícke noviny na úvrati* (Bratislava : Postscriptum, 2021, 136 s.) ponúka čitateľom pohľad tvorcov najstaršieho slovenského katolíckeho periodika v hektických časoch prvého desaťročia plnej náboženskej slobody po novembri 1989. Jožko Zavarský mal novinárstvo akosi v krvi a v génoch a preto ho arcibiskup-metropolita Ján Sokol poveril profesionálnym vedením redakcie. Janko Košiar sa vrátil z cudziny, v Ríme bol blízko biskupa Pavla Hnilicu SJ, v Nemecku spolupracoval s P. Šebastiánom Labom SJ v medzinárodnom periodiku *Pro Fratribus*, preto aj jezuita Peter Dubovský (po novembri 89 zlegalizovaný tajný biskup a predseda Spolku sv. Vojtecha) v ňom videl vhodnú posilu katolíckej publicistiky vernej Cirkvi. Juraj Chovan, vynikajúci latinčinár, prišiel z matičného prostredia, z ktorého priniesol to najlepšie z literárneho a kultúrneho dedičstva. **Žiaľ, politický vplyv na slovenskú Katolícku cirkev predčasne pribrzdil, ba možno až zastavil sľubný rozlet Katolíckych novín, ktoré v spomínanom čase boli mienkotvorným periodikom.**

Na spomienkach môjho priateľa **Jožka Zavarského** alias Teofila Klasa si veľmi cením jeho úprimnosť a konkrétnosť, ba priam plastické zobrazenie novinárskej a vydavateľskej práce.

Sám som sa pri svojom politickom i filozofickom angažovaní stretával s podozrievaním zo zlých úmyslov, no zároveň som vždy bol, podobne ako recenzovaný autor, vždy vďačný za nezištnú a priateľskú pomoc. Zamieňať si každú, aj oprávnenú kritiku za zlomyseľnosť a snahu škodiť, je totiž našou typicky slovenskou, nie veľmi chvályhodnou tradíciou. Keď národy prednášali svoje prosby Bohu, tak ten sa vraj pýtal, ktorý je to národ, ktorý si praje, aby susedovi zdochli dve kozy, keď jemu jedna...

Pevne dúfajme, že aj prostredníctvom ďalších statočných a nezištných ľudí sa to postupne zme-

ní. Jozef sa v závere sťažuje, že teraz Katolícke noviny sa mu ťažko čítajú. Zrejme to vyplýva z ťažkej a dusnej situácie v súčasnej premodernizovanej Cirkvi. Ale to už je na inú a dlhšiu tému.

Ešte jednoznačnejšie sa o miešanie politiky do katolíckej a národnej súdržnosti vyjadruje ďalší a ešte dávnejší priateľ, kňaz **Janko Košiar. Toľké množstvo hlúpej manipulácie, pohrdania ľudskou i národnou dôstojnosťou a samozrejmými záujmami slovenského človeka, ktoré sme zažili od našej vysnívanej kresťanskej strany, je priam neuveriteľné.**

A na druhej strane tiež to až nechutné pchanie sa do zadku takzvaným demokratickým a nadnárodným štruktúram. V neposlednom rade tiež baženie po moci spájané s nekresťanskými vyhrážkami. „Naučíme ich, aby sa nás báli...“ Takéto nekresťanské vyjadrenie proti základným ľudským slobodám sme si v tom nežnom a nadšedom novembri 1989 nevedeli ani predstaviť.

Našťastie, ten akože prízemný slovenský národ tieto akcie a predstavy zamerané na získanie monopolu moci a na poníženie všetkých ostatných nekompromisne zastavil. Za mnohé už

viacero vtedajších predstaviteľov urobilo pokánie, ale za mnohé sa akosi nestihli ospravedlniť, ba ani poctivo vtedajšie svoje zámery a konanie reflektovať a oľutovať. Čakáme na to, vyvíjame k tomu a táto publikácia je súčasťou tejto výzvy.

Pravda bolí a pre mnohých môže byť nepríjemná, ale ak sa poznaná pravda nevysloví, je to hriech proti Duchu svätému. Obávame sa, že súčasná Cirkev sa v snahe po kompromisoch dostala do slepej uličky a iba dúfame, že rehabilitácia Luthera, Mohameda a podobných výtečníkov sa jej nepodará. Nehovoriac už o nie tichom, ale hlasnom, ba až do neba volajúcom verejnom propagovaní homosexuality.

S úctou a láskou si spomínam na človeka, ktorého si hlboko vážim a ktorý mi bol v najhorších rokoch veľkou posilou, doktora **Juraja Chovana**. Bol dobrým priateľom môjho otca a s oboma sa ja so svojou vzdelanosťou nemôžem porovnávať. Jeho jasné, logické a statočné stanovisko priam rozvoniava aj z tejto malej knižky. Citujem tu samého seba z roku 1996: „Drukovanie jednej strane politického spektra ľudí rozhorčuje celkom oprávnené, nielen u nás, ale aj v Poľsku. Darmo budeme mať plno nových kostolov, ak ostanú prázdne. Cirkev sa má totiž viac starať o to, kde sú choroby a slabosti a nie o to, na čej strane je moc a sila.“

Rád tu odcitujem aj slová doktora Chovana z jedného osobného listu: „Zdá sa mi, že ak sme doteraz v spoločenskovednej tematike evidovali pojem „tajomstvá neprávosti“ (*mysterium iniquitatis*), bude aktuálne hovoriť aj o tajomstve osprostnosti (*mysterium hebetudinis*). A na tieto choroby je vari len jeden liek, a to čas, ktorý ako more, raz aj tú najväčšiu špinu na breh vyplaví. Preto aspoň vy mladší ešte nehádzte flintu do žita.“ (2000)

V tejto nádeji končím a ešte raz ďakujem všetkým trom autorom za úprimné a odvážne slová.

Vlado Gregor

Žiadame zníženie DPH u potravín a v gastre

Nemôžeme sa iba pasívne prizerať na to ako našim občanom stúpajú náklady na zabezpečenie každodenných životných potrieb. Slovensko ktoré má ideálne podmienky na produkciu potravín mierneho klimatického pásma, hlavne ovocia, zeleniny, zemiakov, hrozna, ale aj ďalších potravín a surovín na produkciu potravín je stále viac závislé na dovoze zo štátov, ktoré sú na tom z hľadiska klimatickej situácie a vody podstatne horšie ako my. Inflácia v roku 2021 dosiahla najvyššiu hodnotu za 9 rokov a my sa na tieto problémy viac nemôžeme len tak nečinne prizerať. Okolité štáty ako Poľsko a Maďarsko pripravujú balík opatrení na zmiernenie inflácie vo svojich štátoch a my, aj keď máme odlišnú situáciu, pretože máme euro, tak sa nemôžeme naďalej len prizerať, ale musíme pomôcť tam, kde je to potrebné, aby sa naši občania mali lepšie a mohli si viac dovoliť.

Nemáme už čas

na niekoľkomesačné analýzy, ale musíme konať ihneď! Preto som sa rozhodol na Výbore NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie predložiť svojim kolegom, poslancom návrh uznesenia, kde budeme vyzývať ministra pôdohospodárstva, ale hlavne ministra financií, aby predložili návrh na zníženie DPH u potravín na 5 percent a podobne, aby sa DPH znížilo aj v gastrosektore. To zníženie DPH nevychádza z toho, že by niekto z nás mal záujem nejak poškodiť štátny rozpočet, lebo DPH je významnou zložkou príjmov štátneho rozpočtu. Z DPH financujeme zdravotníctvo, školstvo, bezpečnostné zložky atď. Pokiaľ chceme zachrániť nie len poľnohospodárov, potravinárov, ale vôbec segment obchodu a gastrozariadení neostáva nám nič iné, ako prijať sériu opatrení, aby sa hlavne sever a juh Slovenska nezrútil.

Osobne som už rokoval

s predstaviteľmi maloobchodu a sú ochotní podpísať dohodu na princípe ako to bolo, keď bolo prijaté euro, že boli uvádzané dve ceny. To znamená, že jedna cena s pôvodnou DPH a druhá po znížení DPH. Priamo občan by mal možnosť vidieť, že o koľko tá cena klesla. Musí to síce schváliť Protimonopolný úrad SR, má to nejaké legislatívne pravidlá, ale takýto princíp by sa mohol pokojne zriadiť na obdobie jedného roka.

Treba si uvedomiť,

že kde sa nachádzame. Na Slovensku konečného spotrebiteľa nezaujíma, či máme DPH 15 percent alebo 20 percent. Keď príde do obchodu, chce maslo napríklad za 1,20 eura. To ho zaujíma. Inak sa naštartuje nákupná turistika a ľudia namiesto toho, aby platili aspoň tú malú DPH v Slovensku, aby sme z nej následne v Slovensku platili zdravotníctvo, školstvo, tak si naši občania kúpia potraviny

v Poľsku a cez DPH budú platiť poľské zdravotníctvo, poľské školstvo. Pretože tam nechajú peniaze.

Človek v dnešnej dobe

v podstate robí, aby zaplatil bývanie a potraviny a o nejakých výletoch, športe či kultúre, o tom sa ani nebvame. Preto musíme riešiť zníženie cien a jediná možnosť je urobiť to cez DPH, dohody a legislatívu. Ak nič neurobíme dostaneme poľnohospodárov a potravinárov do veľmi zlej situácie.

Ak chceme postaviť

pôdohospodárstvo a potravinárstvo na nohy, neurobí to rezort pôdohospodárstva, ale musia byť do toho zapojené aj rezorty hospodárstva, financií a životného prostredia. Musíme sa rozhodnúť, či chceme financovať tieto odvetvia, alebo budeme financovať automobilky a potraviny budeme dovážať. Hnutie Sme rodina stojí za občanmi svojej krajiny a preto budeme aj naďalej bojovať a prinášať opatrenia na pomoc ľuďom.

Je nevyhnutné nájsť riešenia,

aby sme zastavili toto drastické zdražovanie cien. Všetci dobre vieme, že veľa ľudí musí pri nákupe častokrát premýšľať nad tým, že čo si ešte môžu dovoliť kúpiť a čo nie. Ostávajú im financie len na základné životné potreby, aby si zaobstarali bývanie, potraviny, nejakú drogeriu a na viac im peniaze ani neostanú. A práve s týmto musíme niečo robiť. Ja verím, že táto pomoc vo forme zníženia DPH prejde a tým pomôžeme nie len ľuďom pri nakupovaní, ale aj poľnohospodárom a potravinárom. Naše hnutie Sme rodina sa snaží postupne robiť kroky, aby bolo Slovensko potravinovo sebestačný štát. Síce je to beh na dlhú trať, ale aj takými krokmi sa k tomu môžeme postupne dopracovať.

Boris Kollár

predseda strany Sme rodina

STALO SA

1. februára 1912 sa v Jablonove narodil **Ján HUTYRA** CM. Zomrel v roku 1978 v Brne, kde je aj pochovaný. Pripomínáme si 110 výročie narodenia. Po maturite v roku 1931 začal teologické štúdiá v Kňazskom seminári v Spišskej Kapitule. V druhom ročníku ochorel na tuberkulózu. Po uzdravení vstúpil do Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul (lazaristi). Za kňaza ho vysvätili 19. júla 1936. Určili ho za duchovného otca vysokoškolskej mládeže. Dňa 26. júna 1942 ho vymenovali za vicevizitátora Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul, ako aj za riaditeľa Spoločnosti dcér kresťanskej lásky pre celé Slovensko. V lete 1947 sa zúčastnil na generálnom zhromaždení Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul v Paríži. Vzápätí navštívil Rím a tu sa stretol aj s Karolom Sidorom. Keď sa 23.9.1947 vrátil do Ladiec, polícia ho odviezla do Bratislavy, kde ho vyšetrovali a mučili. Po ďalšej strastiplnej ceste sa znova dostal do väzenia. Na slobodu sa dostal až v auguste 1965. Koncom januára 1978 ešte prijal mladé sestry a zakrátko v brnianskej nemocnici zomrel.

1. februára 1952 Poverenie vnútra (Jozef Lietavec) v rámci tzv. Akcie B uskutočnilo násilné vysťahovanie „politicky nespohľadlivých občanov“ z väčších miest na vidiek. Tak napríklad z Bratislavy, kde predsedníctvo ÚV KSS schválilo na vysťahovanie 743 rodín, bolo efektívne vysťahovaných 678 rodín, z Martina 136 rodín, z Komárna 160 rodín. V Nitre vysťahovaním postihnutých rodín získali 960 voľných bytov. Táto akcia sa konala aj v iných väčších mestách a trvala až do septembra 1953.

2. februára 1849 sa vo Vyšnom Kubíne narodil **Pavol Országh Hviezdoslav**.

2. februára 1969 bol uverejnený apoštolský list Pavla VI. **Antique nobilitatis decora** o sv. Cyrilovi a Metodovi.

4. februára 1987 Predsedníctvo ÚV KSČ odmietlo návrh na prehodnotenie udalostí z roku 1968 a následného obdobia normalizácie.

5. februára 1862 sa v srbskom Petrovci narodil **Ján KVAČALA** – 160. výročie. Ján Radomil Kvačala alebo Ján Kvačala, Kvacala, bol slovenský pedagóg, osvetový pracovník, svetový kumenológ, cirkevný historik a evanjelický farár. Zomrel v roku 1934 vo Viedni. Pochovaný je v Bratislave.

6. februára 1990 pápež Ján Pavol II. vymenoval tajne vysväteného biskupa **Jána Chryzostoma Korca** za sídelného biskupa v Nitre.

6. februára 1919 sa narodil **Ján Dekan**, slovenský archeológ a historik, umenovedec, vysokoškolský pedagóg, spisovateľ a publicista. V rokoch 1951-1956 viedol archeologický výskum na Devíne a v Rusovciach.

13. februára 1921 sa konala vysviacka troch rk. biskupov **M. Blahu, K. Kmetka** a **J. Vojtaššáka**.

14. februára 869 zomrel v Ríme sv. **Konštantín-Cyryl** Filozof. Pochovaný je v rímskej Bazilike sv. Klementa. Narodil sa v roku 827 v Solúne (Grécko).

17. februára 1864 v Tajove sa narodil **Jozef Murgaš**, rímskokatolícky kňaz, maliar, slovenský vynálezca, priekopník bezdrôtovej telekomunikácie. Angažoval sa v USA pri vytvorení spoločného štátu Slovákov a Čechov. Bol jedným zo signatárov Pittsburskej dohody, medzi americkými Slovámi zorganizoval zbierku s výťažkom jeden milión dolárov na základný valutový fond Č-SR. V roku 1920 sa vrátil na Slovensko, ale úrady mu neumožnili učiť elektrotechniku na niektorých zo škôl. Vrátil sa späť do USA.

17. februára 1899 sa na Orave v Klíne narodil **František Skyčák**. Bol synom podnikateľa a politika, ktorý sa v roku 1902 podieľal na založení banky v Námestove a stal sa poslancom Uhorského snemu. Mladý František sa rozhodol pre kňazskú dráhu. Teológiu študoval na Spišskej Kapitule, v Pešti a Prahe. Stal sa rektorom spišskokapitulského kňazského seminára, kde v roku 1945 zomrel na mozgovú príhodu. Ladislav Hanus o ňom povedal: „Oravský charakter, zvláštna syntéza zeme a duše, ľudovosti a kultúry, kraja a svetovosti. Oravec nezblúdi. Má svoje bytostné ťažisko, svoj domov ako východisko, má svoj orientačný metafyzický bod.“

17. februára 1951 vykonali trest smrti povrazom na odsúdených **Pavlovi Kalinajovi** a **Bernardovi Jaškovi**. Ich správy mali pomôcť sledovaným kňazom k väčšej opatrnosti. Bernard Jaško a spol. bol od nástupu komunistického režimu najväčším vykonávaným procesom, v ktorom boli súdení príslušníci Zboru národnej bezpečnosti. Prokurátor v ňom obžaloval 22 obvinených. Tento proces je svedectvom o dvoch justičných vraždách, ktoré slúžili ako odstrašujúci príklad pre štátne bezpečnostné zložky.

20. februára 1951 boli popravení bývalí študenti trenčianskeho gymnázia a organizátori Bielej légie **Anton Tunega, Albert Púčik** a **Eudard Tesár**. Rodinám dovolili pochovať ich na Martinskom cintoríne v Bratislave, ale na hrobch nesmeli byť mená.

21. februára 1948 Predsedníctvo ÚV KSČ vydalo uznesenie o ozbrojení partizánov a robotníkov a o vytvorení „ľudových milícií“.

21. februára 1997 bol založený gk. Košický apoštolský exarchát, od roku 2008 Košická eparchia. Prvý exarcha: **bp. Milan Chatur CSsR**.

22. februára 1949 si pripomíname výročie od prepadnutia a likvidácie Baziliánskeho kláštora v Prešove.

22. februára 1987 zomrel v New Yorku **Andy WARHOL**, americký maliar, grafik, filmový tvorca a vedúca osobnosť amerického hnutia pop artu. Narodil sa ako Andrew Warhola 6. augusta 1928 v Pittsburchu v Pensylvánii. Rodičia Andyho Warhola boli imigranti rusínskej národnosti pochádzajúci z obce Miková na Slovensku.

23. februára 1949 Národné zhromaždenie schválilo zákon o jednotných roľníckych družstvách (JRD) podľa vzoru sovietskych kolchozov. Na jeho základe sa potom uskutočnila násilná likvidácia súkromných majetkov drobných vlastníkov pôdy.

24. februára 1887 sa začali deportácie slovenských detí na maďarské kraje – 135. výročie.

24. februára 1948 v Bratislave vznikol Akčný výbor hlavného mesta Slovenska pod vedením pplk. Dr. Antona Rašlu.

26. februára 1657 bola založená Košická univerzita. Prvý rektor: Martin Palkovič.

26. februára 1990 prezident Václav Havel podpísal v Moskve dohodu o stiahnutí sovietskych vojsk z územia Česko-Slovenska. Išlo o likvidovanie „dočasnej“ vojenskej okupácie z 21. augusta 1968.

27. februára 1812 sa v Hornej Lehote narodil **Samo CHALUPKA** – 210. výročie. Samo Chalupka bol slovenský romantický básnik a evanjelický kňaz, mladší brat Jána Chalupku. Autor básne Mor ho! Zomrel v roku 1883.

27. februára 1902 sa v Ružomberku narodil **Ľudovít FULLA** – 120. výročie. Ľudovít Fulla bol slovenský maliar, grafik, ilustrátor, scénograf a výtvarný pedagóg. Je považovaný za jedného zo zakladateľov moderného maliarstva a grafiky na Slovensku. Inšpiroval ho najmä slovenský folklór. Fullove tapisérie sú považované za základné diela tohto umenia na Slovensku. Zomrel 24. apríla 1980 v Bratislave. Pochovaný je v Ružomberku.

27. februára 1946 česko-slovenská a maďarská vláda uzavreli dohodu o výmene maďarského obyvateľstva zo Slovenska za slovenské obyvateľstvo z Maďarska. V rámci tejto dohody sa z Maďarska dobrovoľne prihlásilo asi 70 000 osôb, ktoré sa presťahovali na Slovensko („reslovakizácia“), zatiaľ čo do Maďarska bolo vysťahovaných asi 90 000 slovenských občanov maďarskej národnosti. Do 1. decembra 1948 o reslovakizáciu požiadalo asi 350 000 osôb.

29. februára 1992 sa v Prešove konala biskupská vysviacka **bp. Milana CHAUTURA CSsR** – 30. výročie.

PRIPOMÍNAME SI

Vo februári si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov. Spomínáme aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

55 rokov

Jarmila Ožvoldová, Gajary
19.2.1967

60 rokov

Ľudmila Straková, Trenčín 8.2.1962

80 rokov

Margita Zimanová, Lovča 9.2.1942

82 rokov

MUDr. Gábor Csomó, Lučenec 9.2.1940
Bernardína Minarovičová, Šenkvice 5.2.1940

83 rokov

Alfréd Klussay, Svätá Mária 27.2.1939
Mária Brichtová, Bratislava 16.2.1939
Anna Matovičová, Bratislava 15.2.1939
Jozef Antal, Pozdišovce 14.2.1939

85 rokov

Júlia Čauderová, Žiar nad Hronom 2.2.1937
Zdenka Jesenská, Košice 24.2.1937

88 rokov

Valéria Hrnčariková, Hlohovec 6.2.1934
Helena Hoštáková, Dobrá 2.2.1934

90 rokov

Anton Fritz, Lipany 13.2.1932

92 rokov

Magda Peštová, Nitra 4.2.1930
Anastázia Kardošová, Chynorany 10.2.1930

94 rokov

Katarína Luptáková, Banská Štiavnica 6.2.1928

97 rokov

Eleonóra Jedličková, Bánovce nad Bebravou 8.2.1925

*Jubilantom
srdečne blahozeláme*

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Minister vnútra SR Roman Mikulec sa rozhodol, že rezort už nebude viac financovať náš časopis Svedectvo a radikálne znížil našej organizácii výšku štátnej dotácie. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak

nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdú podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodlame aj naďalej chrániť a obhajovať. Zájemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na číslo účtu: **SK74 3100 0000 0040 0012 8109**, alebo sa kontaktujte na tel. číslo: **02-52 63 81 56**.

Darcom úprimne ďakujeme.
Vedenie PV ZPKO
a časopisu Svedectvo

■ Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú v pondelok **od 9.00 hod. do 12.00 hod.** Upozorňujeme našich členov, že mimo úradných hodín sa telefonicky nedovoľujú do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO.

PRISPELI NA SVEDECTVO

JUDr. Peter Brňák, Bratislava 50 EUR
MUDr. Dagmar Pechová, Bratislava 10 EUR
Ing. Eva Krajčiová, Bratislava 30 EUR
Vladimír Gregor, Bratislava 5 EUR
Ing. Mária Poráziková, Bratislava 20 EUR
Prof. Milan S. Ďurica, Bratislava 100 EUR
Magdaléna a Anton Čulen, Bratislava 12 EUR
Juraj Hurný, Graz 50 EUR
Monika Danko, Nemecko 50 EUR
Riccardo Pudiš, Rím 20 EUR
Roman Vadovič, Bratislava 10 EUR
MUDr. Jolana Javorková, Bratislava 60 EUR

*Darcom vyslovujeme
úprimné poďakovanie*

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku nedožitých 90 rokov, 14. septembra 2021, zomrela **Emília ILONČIAKOVÁ** z Bohuníc - Pruského, bývalá dlhoročná členka RP PV ZPKO v Ilave. Pani Ilončiaková bola manželkou pána Jozefa Ilončiaka, ktorý bol od roku 2009 nositeľom Čestného uznania za významné zásluhy o demokraciu a ľudské práva v boji proti komunizmu.

† Vo veku 90 rokov, 3. januára 2022, zomrel **Gustáv HRABOVEC** z Dolného Kubína, dlhoročný člen RP PV ZPKO v Dolnom Kubíne. Rozlúčka so zosnulým sa konala 5. januára 2022 v rímskokatolíckom kostole sv. Kataríny v Dolnom Kubíne.

*Pozostalým vyslovujeme
úprimnú sústrasť*

UPOZORNENIE

Vzhľadom na zmenu podmienok pri financovaní časopisu Svedectvo, musela organizácia pristúpiť na uverejňovanie článkov sponzorov, ktorí nám pomohli. Nemusia byť vždy v súlade s hodnotovým zameraním PV ZPKO.

Čitateľom za porozumenie ďakujeme.
Redakcia

Zápis o výkonu poprav odsouzených

1/ Veleslava Wahla

2/ Jaromíra Nechanského.

Wahl

Na dotaz předsedy senátu, zda odsouzený má nějaké poslední přání, odsouzený odpovídá: " Jen bych prosil, abych mohl jednu cigaretu vykouřit."

" Mohl bych prosit, aby to šlo šikovně"

K obhájci: " Pane doktore! Matce řekněte úplně klidně všechno."

V 5.04 předán mistru popravčímu, načež odsouzený zvolal:

" S Bohem, milá."

Nechanský - poslední přání

" Prosím, aby byly tyto dopisy odevzdány mé manželce a dále mému bratru a abych mohl vykouřit jednu cigaretu."

Dále říká:

" Mohu ještě něco dodat, pane předsedo!"

Toto mu bylo povoleno.

" Proč mi nebyla povolena návštěva mé manželky? Mrzí mě to, že mi nebyla tato návštěva povolena, je to nehumánní a manželka byla moje nejdražší bytost. Dále bych prosil, abych mohl promluvit se svým obhájcem."

Toto mu bylo též vyhověno.

Odsouzený na to říká svému obhájci:

" Vám děkuji za všechno, pane doktore! Prosil bych, aby brýle a fotografie byly předány mé manželce."

V 5.25 na to byl odsouzený předán mistru popravčímu k provedení výkonu trestu, načež odsouzený zvolal:

" Jsem přesvědčen, že umírám za spravedlnost, demokracii a za vlast, za kterou jsem bojoval v poslední válce. Odplata přijde."

Záznam

mistr popravčí Vladimír Trunda